

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **M. K.**, narozená dne X.
státní příslušnost Gruzie
bytem X.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2024, č. j. OAM-680/ZA-ZA11-ZA20-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2024, č. j. OAM-680/ZA-ZA11-ZA20-2024, kterým rozhodl o zastavení řízení podle ust. § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), z důvodu nepřípustnosti žádosti podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) stejného zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že žalovaný nevzal v potaz její zdravotní stav a vysoký věk, což může představovat nové skutečnosti podle zákona o azylu. Je si vědoma, že podala opakovanou žádost, která byla odůvodněna obdobným způsobem jako její první žádost, neměla by však být považována za nepřipustnou. Žalovaný nezohlednil její špatný zdravotní stav a vysoký věk, kvůli kterému není schopná se o sebe postarat a vykonávat běžné každodenní úkony, na což žalovaného upozornila při poskytnutí údajů a při seznámení se s podklady rozhodnutí. Žalobkyni je X. let, je X. Léčbu jí platí X. bez účasti zdravotní pojišťovny. Její zdravotní stav se zhoršuje a vzhledem k věku nelze očekávat zlepšení. Žalobkyně je přesvědčena, že její věk a zdravotní stav lze považovat za nové skutečnosti ve smyslu zákona o azylu a žalovaný by měl její žádost posoudit meritorně.
3. Žalovaný rovněž porušil § 2 až 8 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nezjistil řádně skutkový stav, nepřihlédl ke všem skutkovým okolnostem a v důsledku nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, a proto považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.
4. Žalobkyně pochází z X., která je od roku 2008 okupována Ruskem. Kvůli ozbrojenému konfliktu mezi Gruzii a Ruskem odešla stejného roku do Ruska za X., proto jí byl v Gruzii odebrán důchod. V případě návratu do Gruzie by se ocitla bez prostředků.
5. Žalobkyně se domnívá, že její zdravotní stav a věk jsou důvodem pro udělení národního humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. V Gruzii nemá žádné zázemí a nikoho, kdo by se o ni postaral. Má pouze X., z nichž X. S přihlédnutím k aktuální politické situaci v Rusku nelze po žalobkyni rozumně požadovat, aby tam odcestovala. X. získal trvalý pobyt v České republice (dále jen „ČR“). Žalobkyně by v případě zamítnutí žádosti nebyla schopna vycestovat, nastoupit do letadla, absolvovat cestu či se o sebe postarat po příletu. Navrhla, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný nesouhlasí s žalobními námitkami, protože neporušil správní řád, ani zákon o azylu, napadené rozhodnutí nepovažuje za vadné, nesprávné nebo nezákonné. Žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu podruhé. Dne 8. 1. 2022 podala první žádost, která byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 2. 2022, č. j. OAM-28/ZA-ZA11-ZA03-2022. Žalobu proti rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 2. 2023, č. j. 19 Az 11/2022-31. Nejvyšší správní soud odmítl její kasační stížnost pro nepřijatelnost usnesením ze dne 22. 3. 2024, č. j. 4 Azs 91/2023-49.
7. Během správního řízení žalovaný zjistil, že žalobkyně ve své druhé žádosti o mezinárodní ochranu uvedla naprosto stejné důvody. Neobjevily se ani nové skutečnosti, které nebyly bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Ohledně údajně nové skutečnosti žalovaný odkázal na své hodnocení na str. 3 napadeného rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

8. Skutečnost, že žalobkyně nemá nárok na bezplatnou péči, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005-68, či ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69). I občané ČR musí za některé zdravotní úkony doplácet. Žalobkyně se nenachází v přímém a bezprostředním ohrožení života a její zdravotní stav nevyžaduje v současné době vysoce specializovanou zdravotní péči, která by jí nemohla být poskytnuta ve vlasti. Hlavním důvodem žádosti žalobkyně je snaha o legalizaci pobytu, což není azylově relevantní důvod. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
10. Žalobkyně dne 8. 1. 2022 podala první žádost o udělení mezinárodní ochrany, uvedla, že ji X., musela se vrátit do Gruzie, její byt byl vykradený. V Gruzii nemůže zůstat, v ČR má X. a chce zde zůstat. Nemá nikoho, kdo by se o ni staral a nemá žádné finance. V Gruzii nejsou dobré podmínky a nemá žádný důchod.
11. Dne 12. 1. 2022 poskytla žalobkyně údaje k žádosti, sdělila, že je gruzínské státní příslušnosti, v době války odjela s X. do Ruska, X. jí tam daroval pozemek a ona si tam postavila dům. V Rusku byla od roku 2001 a následně i získala ruské občanství. Její ruské doklady zůstaly v Rusku, proto má jen ty gruzínské. Její etnická příslušnost je X. Žalobkyně nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyla členkou nějaké politické strany. Ke svému rodinnému stavu uvedla, že je X. Žalobkyně má X., X. Posledním místem bydliště žadatelky ve vlasti bylo město X., kde žalobkyně žila posledních šest měsíců. Žalobkyně na této adrese má rovněž trvale registrovaný pobyt. Z vlasti vycestovala letecky dne 5. 9. 2021, letěla přímo z X. do X. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že je zdravá, poslední dobou mívá X. Žádné léky pravidelně nebere a s ničím se neléčí. O mezinárodní ochranu žádá, protože se nemůže na nikoho spolehnout. X. Proto se žalobkyně vrátila do Gruzie, kde má byt, ten byl však vykradený. V gruzínském bytě žalobkyně nemohla zůstat, chtěla jet za X., chce s ním zde žít. Žalobkyně nemá nikoho jiného, kdo by se o ni postaral, rovněž nemá žádné finance. Žalobkyně nemá v Gruzii důchod. Žalobkyně sdělila, že neví, jakým jiným způsobem by si mohla pobyt v ČR legalizovat, neví, jakým jiným způsobem by zde mohla pobývat legálně, X. údajně nemá doklady v pořádku. Žádostí o mezinárodní ochranu si žalobkyně chce legalizovat pobyt v ČR, v prosinci jí byl navíc udělen výjezdní příkaz. O mezinárodní ochranu požádala až po pěti měsících kvůli X. V Gruzii podle žalobkyně nejsou dobré podmínky k životu, nemá tam peníze a nikoho, kdo by se o ni postaral. V Gruzii sice žalobkyně vlastní byt, v tomto bytě se však nedá žít, protože ho vykradli. Nefunguje v něm topení a elektřina. K otázce správního orgánu, jak tam tedy žila posledních šest měsíců, jelikož v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uváděla, že tam šest měsíců žila, dotyčná odpověděla, že tam nežila. Fakticky žila u příbuzných v X. Bydlí tam X. a žalobkyně byla u nich jako host.
12. Žalovaný prvním rozhodnutím ze dne 14. 2. 2022, č. j. OAM-28/ZA-ZA11-ZA03-2022, žádost zamítl podle § 16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou. Konstatoval, že na základě shromážděných informací o politické situaci a stavu dodržování lidských práv v Gruzii a na základě výpovědi žalobkyně dospěl k závěru, že v případě žalobkyně lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu. V Gruzii obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu

zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a její občané nebo osoby bez státního občanství ji neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a zákona o azylu. Gruzie rovněž ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.

13. Žalobu proti prvnímu rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 2. 2023, č. j. 19 Az 11/2022-31. Soud konstatoval, že žalobkyně v řízení před žalovaným neuvedla nic, co by nasvědčovalo závěru, že Gruzie není pro žalobkyni bezpečnou zemí původu. Žádné azylově relevantní problémy v zemi původu neměla, důvody pro odjezd ze země byly ekonomické a sociální, přijela do ČR za X., aby se o ni postaral. Žalovaný též poukázal na skutečnost, že žalobkyně plánovaně odjela z vlasti za X. do ČR, aby zde dlouhodobě žila, zároveň nic neučinila pro legalizaci svého pobytu, žádost o mezinárodní ochranu podala až ve chvíli, kdy jí byl udělený výjezdní příkaz (vycestovat měla do 10. 1. 2022), žalovaný dovedl účelovost této žádosti. Soud zdůraznil, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ekonomické důvody samy o sobě nejsou považovány za důvody azylově relevantní (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64). Žalovaný se v této souvislosti zabýval také možnostmi sociální pomoci v Gruzii, konstatoval, že pro pobírání dávek je nutná registrace do systému, tuto žalobkyně neučinila. Proti závěrům žalovaného o dostupnosti pomoci osobám žijícím v chudobě v zemi původu nebylo v žalobě nic namítáno. Za azylově relevantní pak už vůbec nemůže být považován motiv vyhnout se hrozícímu vyhoštění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 8 Azs 283/2018-35). Dále soud zdůraznil, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47). Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005-43, vyslovil, že *„institut azylu slouží lidem, kteří jsou v zemi původu pronásledováni ze zákonem stanovených důvodů (§ 12 zákona o azylu) a obecně není prostředkem pro řešení jakýchkoli problémů (ekonomických, osobních, rodinných) v zemi původu.“* K legalizaci pobytu na území ČR slouží primárně instituty dané zákonem o pobytu cizinců. Ke zdravotním obtížím tvrzeným v žalobě (X.) soud uvedl, že vzhledem k vysokému věku žalobkyně, lze určité zdravotní obtíže předpokládat. Zároveň měl za to, že popsání potíže nejsou takové povahy, aby bránily žalobkyni v legalizaci jejího pobytu podle zákona o pobytu cizinců [nabízí se povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, kdy žádost může podat osamělý cizinec starší 65 let - § 42a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců].
14. Nejvyšší správní soud odmítl její kasační stížnost pro nepřijatelnost usnesením ze dne 22. 3. 2024, č. j. 4 Azs 91/2023-49 (právní moc 26. 3. 2024). Nejvyšší správní soud zdůraznil, že je na žadateli, aby přesvědčil správní orgán, že jeho žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť jeho mimořádný azylový příběh vyžaduje věcné posouzení (viz např. usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, bod 6). Tento závěr vyplývá z ustálené judikatury, podle které se presumuje nedůvodnost žádosti osoby přicházející z bezpečné země původu. Je proto na žadateli, aby prokázal, že v jeho konkrétním případě nelze stát za bezpečnou zemí původu považovat. Musí tedy

prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Stručně shrnuto, žadatelé přicházející z bezpečné země původu nesou zvýšené důkazní břemeno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 70, č. 1749/2009 Sb. NSS). V usnesení ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, rozšířený senát posuzoval, zda se má správní orgán v případě, že zamítne žádost pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, zabývat i tím, zda jsou dány důvody k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023. Dospěl přitom k závěru, že nikoliv. Vzhledem k tomu, že žádost byla zamítnuta z důvodu, že žadatel pochází z bezpečné země původu, je stále na žadateli, aby prokázal, že v jeho případě není možné zemi původu považovat za bezpečnou. Pokud se mu to nepodaří, je nadbytečné, aby se správní orgán výslovně vyjadřoval ke konkrétním důvodům podle § 12 či 14a zákona o azylu. Jsou-li dány důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, již se podle § 16 odst. 3 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023, neposuzuje, zda žadatel splňuje důvody pro udělení humanitárního azyl (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020 32, bod 14). Ke kasační stížnosti dále Nejvyšší správní soud uvedl, že důvody stěžovatelčiny žádosti obsahově cílí na zachování rodinných vazeb se X. Pod mezinárodní závazky podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu zjevně spadá i čl. 8 Úmluvy, který zakotvuje ochranu práva na respektování rodinného a soukromého života. Proto je třeba upozornit i na usnesení ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, v němž se rozšířený senát zabýval otázkou aplikace § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Dospěl přitom k závěru, že tento důvod doplňkové ochrany je možné aplikovat pouze na případy, kdy bude cizinci hrozit vážná újma v zemi jeho původu, nikoliv na území ČR. Nejvyšší správní soud shrnul, že má-li být stěžovatelka úspěšná, musela by vyvrátit premisu, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. V zásadě jedinou (přípustnou) námitkou je to, že stěžovatelka chce v ČR pobývat se X. Premisu bezpečné země však stěžovatelka nemůže vyvrátit odkazem na zachování rodinných vazeb se X. žijícím na území ČR. Tento důvod by se totiž vůbec nevztahoval ke Gruzii, vůči níž má právě premisu vyvrátit, ale k ČR, resp. k tomu, jak ČR dodržuje mezinárodní závazky. Stěžovatelka v kasační stížnosti akcentovala i svůj zdravotní stav, resp. nedostatečnou úroveň zdravotní péče v zemi původu, tato námitka byla nepřijatelná, neboť ji stěžovatelka neuplatnila již v řízení před městským soudem. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. je přísně ovládáno dispoziční zásadou, to se projevuje mimo jiné tím, že soud je povinen přezkoumat napadené rozhodnutí zásadně jen v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž žalobce vymezuje „program“ projednání věci soudem (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, a ze dne 18. 2. 2020, č. j. 10 As 156/2018 110, č. 4007/2020 Sb. NSS). Stěžovatelka svým zdravotním stavem odůvodňovala zjevně svůj návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. To ovšem nelze ztotožnit s žalobním bodem. Cílem stěžovatelky bylo bez jakýchkoliv pochyb tvrdit a prokázat, že by jí v případě nepřiznání odkladného účinku žalobě hrozilo nebezpečí vážné újmy, což je předpokladem přiznání odkladného účinku (§ 73 odst. 2 s. ř. s.). Naopak její argumentace v tomto směru vůbec nesměřovala k tomu, že je rozhodnutí žalovaného nezákonné z důvodu nezohlednění jejího zdravotního stavu. Nepřípustnou byla shledána taktéž námitka, že se žalovaný nedostatečně zabýval sociálním systémem v Gruzii, a námitka, že žalovaný stěžovatelku nepoučil o možnosti podat žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu. To se týká i stěžovatelčiny

argumentace ohledně jejího věku a toho, že by jí měl být udělen alespoň humanitární azyl.

15. Žalobkyně podala dne 20. 5. 2024 druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedla, že je gruzínské státní příslušnosti, X. národnosti, nemá žádné politické přesvědčení. Ve vlasti naposledy žila ve městě X. Do ČR přicestovala letecky dne 5. 9. 2021. V roce 2015 jí bylo uděleno turistické vízum do ČR. O mezinárodní ochranu žádá podruhé. Ke zdravotnímu stavu uvedla, že někdy je jí dobře, někdy špatně, záleží na jejím psychickém stavu. Jinak je v pořádku. Má čistý trestní rejstřík. Požádala o mezinárodní ochranu, protože ve vlasti nemá kde bydlet. Žila se X. v Rusku, X. a v Gruzii nemá nikoho. Chce být zde s X., který se o ni stará. V průběhu řízení o první žádosti uvedla stejné důvody.
16. Žalovaný zařadil do správního spisu své rozhodnutí ze dne 14. 2. 2022, č. j. OAM-28/ZA-ZA11-ZA03-2022, kterým zamítl první žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Dále shromáždil následující zprávy o zemi původu: Gruzie: Základní přehled o zemi, Stav: 22. listopadu 2023 a zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Gruzie: Přehled údajů o zemi za rok 2022 z prosince 2022.
17. V rámci seznámení se s podklady rozhodnutí žalobkyně sdělila žalovanému, že je stará a hodně zapomíná. Pečuje o ni X., který je sice přes den v práci, ale večer po příchodu z práce se o ni stará. Je celý den doma a občas ji X. bere ven, aby se prošla.
18. Napadeným rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona o azylu, protože žádost byla nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona. V odůvodnění uvedl, že důvodem podání první žádosti byla snaha o legalizaci pobytu v ČR, žalobkyně zde chce žít se X., ve vlasti se o ni nemá kdo postarat, nemá žádné finance a v Gruzii nemá nárok na důchod. Byt, který tam vlastní, je neobyvatelný. Žalovaný první žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou, což potvrdil Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud. V řízení o opakované žádosti žalobkyně uvedla totožné motivy odchodu z vlasti a neochoty se vrátit, tedy chce v ČR zůstat se X., který se o ni postará. Nesdělila žádné nové okolnosti a potvrdila, že se jedná o důvody shodné s první žádostí. Žalovaný proto neshledal nutnost se opětovně jimi zabývat. V Gruzii rovněž nedošlo k zásadní změně bezpečnostní situace a je tam dostupná zdravotní a sociální péče, jak vyplývá ze zpráv o zemi původu. Podle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ČR považuje Gruzii za bezpečnou zemi původu. Žalobkyně neuvedla žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a hodnocení důvodů jejího odchodu z vlasti a obav z návratu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přičemž dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
20. Podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
21. Podle ust. § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

22. Podle ust. § 11a odst. 4 zákona o azylu Ministerstvo může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou.
23. Soud při jednání doplnil dokazování o navrhované zprávy. Z lékařské zprávy z X. ambulance ve X. ze dne 11. 11. 2024 vyplývá, že žalobkyně vyhledala lékařskou pomoc kvůli X. Zpráva obsahuje údaje, že X. bez čerstvých jasných traumatických změn, X. Závěr ošetřujícího lékaře zněl: „X. Pacientka není schopná vzhledem k bolestem k samostatné obsluze, vyžaduje pomoc druhé osoby. Vzhledem k věku již dop. konzerv. terapie, X., stav vyžaduje pravidelné kontroly zde a důsledné dodržování dop. režimu, proto neočekávám zlepšení stavu.“ Ošetřující lékař stanovil dvě diagnózy, přičemž se obě řadí mezi X.
24. Žalobkyně pak při jednání soudu popsala situaci ohledně bytu, dala klíče své známé, ta do bytu nastěhovala nájemníky. V Gruzii nikoho nemá, tady se o ni stará X. V Gruzii nemá důchod. Potřebuje chodit k lékařům. Bolí jí X., potřebuje pomoc X. Při jednání soudu byl přítomen i X., uvedl, že se s žalobkyní nemůže do Gruzie vrátit, má obavy, že by ho Gruzie již nepustila zpět do ČR. V ČR by chtěl získat občanství. Pokud by žalobkyně získala mezinárodní ochranu, platila by méně za léčbu v ČR.
25. K otázce opakovaných žádostí obecně soud nejprve připomíná některá základní východiska.
26. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65 je *„[h]lavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany [...] postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud dále uvedl, že zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele.
27. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, č. 2642/2012 Sb. NSS, dospěl k závěru, že *„[s]právní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen*

hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřipustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“

28. Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74, ve kterém Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „[b]ylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřipustnost podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést.“
29. Při posuzování opakovaných žádostí se tedy žalovaný zabývá otázkou, zda tu jsou nové skutečnosti nebo zjištění, které by mohly vést k udělení mezinárodní ochrany.
30. Předmětem nynějšího řízení tak je otázka, zda žalobkyně podala opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a zda žalobkyně uvedla nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Podstatou nynějšího soudního řízení je posoudit, zda byla další opakovaná žádost žalobkyně přípustná.
31. Žalobkyně ve druhé žádosti o mezinárodní ochranu uvedla jako důvod žádosti, že ve vlasti nemá kde bydlet, v Gruzii nikoho nemá. Zde má X. a chce s ním být, protože se o ni stará. Důvody jsou stejné jako dříve.
32. Žalobkyně v žalobě namítá, že její nepříznivý zdravotní stav a vysoký věk představují nové skutečnosti a její opakovaná žádost o mezinárodní ochranu měla být posouzena meritorně.
33. Tyto skutečnosti však žalobkyně jako důvod pro podání další žádosti neuvedla. V seznámení s podklady žalobkyně pouze uvedla, že je stará (bez bližšího rozvedení, proč by to mělo být azylově relevantní).
34. Žalovaný postupoval správně, pokud uzavřel, že žalobkyně nové skutečnosti, které by odůvodňovaly věcný přezkum žádosti, neuvedla. Skutečnost, že ve vlasti nemá dostatečné zázemí byla již předmětem posouzení její první žádosti. Stejně jako skutečnost, že zde má X. a chce s ním žít. Tato tvrzení zjevně onu „přidanou hodnotu“ nemají.
35. Soud dodává, že žalobkyně první žádost podala dne 8. 1. 2022, usnesení o odmítnutí kasační stížnosti nabylo právní moci dne 26. 3. 2024, žalobkyně krátce poté podala dne 20. 5. 2024 druhou žádost. Je zjevné, že otázka vysokého věku je stále stejná, nejde o novou skutečnost, žalobkyně pak neuváděla, že by v důsledku jejího vysokého věku měla nově výrazně závažnější obtíže.
36. Co se týká tvrzeného nepříznivého zdravotního stavu, žalobkyni nebránilo nic toto podrobně tvrdit a doložit v řízení před správním orgánem, pak by tato otázka mohla být žalovaným vypořádána. Obecně zhoršení zdravotního stavu může být novou skutečností ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009-66). Žalobkyně nicméně zjevně zdravotními obtížemi souvisejícími s věkem trpěla už v průběhu řízení o první žádosti, svým špatným

zdravotním stavem a pohybovými obtížemi odůvodňovala žádost o přiznání odkladného účinku žaloby proti prvnímu rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (namítala, že X.). V druhé žádosti netvrdila, že by se její zdravotní stav výrazně zhoršil oproti předchozí žádosti, uvedla poněkud neurčitě, že někdy je jí dobře, někdy špatně, záleží na psychickém stavu. Jinak je v pořádku. Lékařská zpráva pak dokládá, že trpí X.

37. Žadatel je přitom tím, kdo v řízení ve věci mezinárodní ochrany nese břemeno tvrzení a jeho žádost je posuzována z hlediska skutečností, které označí jako důvody k jejímu podání (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 2 Azs 272/2016-47, nebo rozsudky ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2016, č. j. 7 Azs 78/2016-23, nebo již citované usnesení č. j. 8 Azs 239/2018-39). Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je tedy samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích vychází, správní orgán zjišťuje skutkový stav v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí právě z žadatelovy žádosti, respektive z dalších jím uváděných tvrzení (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, nebo ze dne 2. 6. 2020, č. j. 10 Azs 448/2019-34).
38. Soud toliko upřesňuje, že pokud se žalobkyně v žalobě domáhala udělení národního humanitárního azylu (vzhledem ke zdravotním obtížím a absenci zázemí ve vlasti), tyto důvody mohly být posouzeny v rámci § 11a odst. 4 zákona o azylu. Jedná se o ustanovení upravující diskreční pravomoc žalovaného, který může z důvodů hodných zvláštního zřetele posoudit podanou opakovanou a další opakovanou žádost jako přípustnou. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2019, č. j. 2 Azs 101/2019-74, žalovaný nemusí výslovně uvést, že neshledal důvody k uplatnění § 11a odst. 4 zákona o azylu, pokud všechny okolnosti, které byly zkoumány jako údajné nové důvody tvrzené žadatelem o azyl a mohly by být rozumně představitelné jako důvody zvláštního zřetele hodné, vzal v rámci řízení o opakované žádosti v úvahu v dimenzi skutkové (zkoumal, zda jsou stejné, anebo nové oproti důvodům v žádosti předešlé) i v dimenzi právní, tedy z hlediska dopadů na životní poměry žadatele.
39. V projednávaném případě je nutno zdůraznit, že tvrzení žalobkyně ve správním řízení ohledně zdravotního stavu nebyla takové povahy, aby nasvědčovala skutečnosti, že by mohlo jít o důvody zvláštního zřetele hodné, žalobkyně svůj zdravotní stav ani věk neuvedla ani jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. V údajích poskytnutých k druhé žádosti žalobkyně uvedla ke svému zdravotnímu stavu následující: „*Jak kdy, někdy dobře, někdy špatně. Záleží, jak se cítím psychicky. Jinak jsem v pořádku.*“ V rámci důvodů žádosti sdělila, že se o ni stará X. Při seznámení se s podklady rozhodnutí doplnila: „*Jsem stará a už hodně zapomínám. Stará se o mě X., který je sice přes den v práci, ale večer po příchodu z práce se o mě stará. Jsem celý den doma, občas mě X. bere ven, abych se prošla.*“ V obdobném zdravotním stavu se žalobkyně nacházela již v rámci řízení o přechozí žádosti (kdy tímto odůvodnila návrh na přiznání odkladného účinku žaloby). Co se týká absence zázemí v Gruzii, tímto aspektem se již žalovaný i správní soudy podrobně zabývaly v řízení o první žádosti žalobkyně, v tomto směru nejsou tvrzeny žádné změny okolností. Soud též žalobkyni ve svém předchozím rozhodnutí upozornil, že se nabízí legalizace jejího pobytu podle zákona o pobytu cizinců.

Žalobkyně je jako osamělý cizinec starší 65 let oprávněna podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území podle § 42a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně v kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu č. j. 19 Az 11/2022-31, neuváděla žádné důvody, které by jí v legalizaci podle zákona o pobytu cizinců bránily. Žalobkyně v této souvislosti v kasační stížnosti pouze namítala, že žalovaný pochybil, pokud ji o možnosti legalizace pobytu podle zákona o pobytu cizinců dostatečně nepoučil. Ani podle stávajících tvrzení nic nenasvědčuje závěru, že by žalobkyně nemohla legalizovat svůj pobyt touto cestou, ani že by nebyla schopna vycestovat (případně spolu se X.). Pokud by pro ni mělo být problematické samotné vycestování, lze požádat zastupitelský úřad o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti (současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti) podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Zároveň lze požádat správní orgán o vízum strpění do doby rozhodnutí o její žádosti.

40. Lze pro úplnost dodat, že snaha o legalizaci pobytu, byť je spojena se snahou o realizaci rodinného života, není zpravidla důvodem hodným zvláštního zřetele, který je pro udělení humanitárního azylu třeba (srov. k dané problematice např. rozhodnutí ze dne 19. 6. 2014, č. j. 4 Azs 88/2014-18, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 9 Azs 194/2016-46, nebo ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 6/2018-33). Humanitární azyl také neslouží jako nástroj pro sloučení rodin (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2021, č. j. 10 Azs 302/2020-49). Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je „azyl (...) institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-46), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26).
41. Lze dále dodat, že zdravotní důvody mohou výjimečně odůvodnit udělení mezinárodní ochrany, zejména doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Lze odkázat na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), reprezentované obzvláště rozsudkem velkého senátu ze dne 13. 12. 2016 ve věci Paposhvili proti Belgii (stížnost č. 41738/10). Podle rozsudku ve věci Paposhvili jde o případy vážně nemocných osob, u nichž se lze ze závažných důvodů domnívat, že v přijímající zemi by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní představoval skutečné riziko, že se zdravotní stav nemocné osoby vážně, rychle a nevratně zhorší, a to by vedlo k intenzivnímu utrpení této osoby nebo k výraznému snížení předpokládané délky jejího života (bod 183 rozsudku). Z judikatury ESLP plyne, že je na žadateli, aby předložil důkazy pro to, že by mu v zemi původu hrozila vážná újma, neboť by se mu tam nedostalo vhodné zdravotní péče odpovídající jeho vážnému zdravotnímu stavu (srov. bod 186 rozsudku Paposhvili).

42. Žalobkyně má tedy určité zdravotní potíže, které ji ovšem neohrožují na životě, přitom nižší úroveň zdravotnických služeb v zemi původu nemůže sama o sobě představovat důvod k udělení mezinárodní ochrany (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005-68, nebo ze dne 4. 1. 2024, č. j. 9 Azs 219/2023-37). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2018, č. j. 6 Azs 98/2018-22 „[n]elze vyloučit, aby doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí, i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, tato by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009-89)“. O takovou situaci se však v nyní řešené věci zcela evidentně nejedná.
43. Žalobkyně konečně v žalobě uvedla, že pochází z X., k této skutečnosti není tvrzeno, proč by mělo jít o novou skutečnost (nadto azylově relevantní), žalobkyně o mezinárodní ochranu z tohoto důvodu nežádala. Žalobkyně mimo to ani v tomto ani v předchozím řízení neuváděla, že by pobývala na tomto místě před opuštěním vlasti, tvrdila, že žila v X., případně u příbuzných v X.
44. Podle žalobkyně žalovaný porušil též § 2 až 8 a § 68 odst. 3 správního řádu, protože nezjistil řádně skutkový stav, nepřihlédl ke všem skutkovým okolnostem a v důsledku nesprávně aplikoval příslušná ustanovení zákona o azylu. Žalobkyně však blíže nespecifikovala, které konkrétní úkony ve správním řízení byly v rozporu se zmíněnými ustanoveními. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, „[ž]alobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.“
45. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
46. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 9. ledna 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

19 Az 28/2024-46

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **M. K.**, narozená dne X
státní příslušnost Gruzie
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2024, č. j. OAM-680/ZA-ZA11-ZA20-2024,

takto:

V rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2025, č. j. 19 Az 28/2024-33, se se opravuje chybně uvedený rok vyhlášení: „2024“ tak, že správně zní: „2025“.

Odůvodnění:

Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2024, č. j. OAM-680/ZA-ZA11-ZA20-2024, kterým rozhodl o zastavení řízení podle ust. § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, z důvodu nepřípustnosti žádosti podle ust. § 10a odst. 1 písm. e) stejného zákona.

Zdejší soudu rozhodl o podané žalobě výše uvedeným rozsudkem dne 9. 1. 2025. V písemném vyhotovení rozsudku však došlo k písařské chybě, když byl chybně uveden rok vyhlášení rozsudku 2024 namísto správného roku 2025.

Soud proto podle ust. § 54 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) uvedenou písařskou chybu tímto usnesením opravil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. S.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. února 2025

JUDr. Lenka Loudová
samosoudkyně